

2016-04-22

Tekniska nämnden

Dnr Ten 2016/192

Trafikförvaltningens förslag till förändringar i SL-trafiken 2016/2017 (T17) – svar på remiss

Förslag till beslut

Bygg- och miljöförvaltningens förslag till tekniska nämnden

1. Tekniska nämnden yttrar sig i enlighet med bygg- och miljöförvaltningens tjänsteskrivelse, 2016-04-22

Ärendet i korthet

Trafikförvaltningen på Stockholms läns landsting utarbetar årligen förslag till trafikförändringar i kollektivtrafikutbudet avseende nya linjer, linjestreckningar, turtätheter och trafikeringsstider. Remissen avser trafikeringsåret 2017 med trafikstart i december 2016.

Förslagen i årets remiss innebär ytterligare neddragningar av busstrafiken utöver de som genomförts i januari 2016. En viss utökning av busstrafiken i Barkarby handelsplats och Barkarbystaden föreslås. Järfälla kommun anser dock att utökningen bör förstärkas ytterligare med tanke på vilket omfattande stadsbyggnadsprojekt som pågår i Barkarbystaden.

Handlingar

1. Bygg- och miljöförvaltningens tjänsteskrivelse, 2016-04-22
2. Remiss inför trafikförändringar i SL-trafiken 2016/2017 (T17)

Bakgrund

Trafikförvaltningen på Stockholms läns landsting har utarbetat ett förslag till förändringar i SL-trafiken till 2017-års trafikeringsperiod med start i december 2016. Remissen innehåller en bruttolista med förslag på trafikförändringar. Förslagen gäller förändringar vad gäller linjestreckningar, turtäthet och trafikeringsstid och är framtagna i samarbete med trafikutövarna. Kommunernas bebyggelseplaner sägs också ligga till grund för de förslagna förändringarna.

Bygg- och miljöförvaltningen

Projektleddsavdelningen
David Nordin, Trafikplanerare
Telefon: (direkt)

Fax:

Besöksadress:

Postadress: 177 80 JÄRFÄLLA

Telefon växel: 08-580 285 00

E-post: David.Nordin@jarfalla.se Webbplats: www.jarfalla.se

Organisationsnummer: 212000-0043 Postgiro: 30918-7 Bankgiro: 239-2082

Analys

Järfälla är en av de snabbast växande kommunerna i Sverige. 2015 var Järfälla den 8:e mest växande kommunen i Sverige procentuellt sett och den 10:e mest växande mätt i antal invånare. Det finns inga tecken på att denna starka befolkningstillväxt kommer att avta under de närmaste åren.

Järfälla har även investerat i infrastruktur. Under 2016 invigs Växthusvägens förlängning mellan Hässelby och Skälby/Veddesta samt en ny bussgata mellan Österdalsvägen och Astronomivägen.

Någon belöning för det stora regionala ansvarstagandet för bostadsförsörjningen, i form av ökad kollektivtrafik från landstinget, har det dock inte blivit. Istället har busstrafiken stark skurits ned under det gångna året, för vissa linjer med så mycket som 50 % i högtrafik. Tunnelbaneutbyggnaden som kommunen, staten och landstinget satsar på har trafikstart 2021/2022 men behovet av ökad kollektivtrafik finns redan nu. Det vore också olyckligt om inte Trafikförvaltningen drog nytta av de satsningar på väginfrastruktur som gjorts.

För att vi ska kunna ställa om till ett mer hållbart resande behöver kommuninvånarna känna att kollektivtrafiken är ett pålitligt system och att resealternativen känns relevanta, attraktiva och beständiga. Linjer som varit omtyckta av kommuninvånarna har plötsligt dragits in eller fått nya slutdestinationer. För en pendlare är inte detta ett tillförlitligt sätt att planera sin vardag på. Många väljer då att ta bilen trots en medvetenhet om vilka kostnader det innebär. Värre är det för de ca 30 % av Järfällas hushåll som inte har tillgång till bil utan behöver förlita sig till kollektivtrafiken. I värsta fall kanske man får tacka nej till ett jobb i en annan kommun för att tillräckliga kommunikationer inte finns. Att regionens rekryteringsbas minskas som en följd av försämrad kollektivtrafik drabbar såväl näringslivet som den enskilda.

Bemötande av Trafikförvaltningens förslag

Trafikförvaltningen föreslår ett antal förändringar av busstrafiken. Nedan följer bemötanden av de förslag som berör Järfälla.

Linje 518, Vällingby-Barkarby-Kista C

Trafikförvaltningens förslag: Linjen övervägs få reducerad trafik genom att inte trafikera sträckan Vällingby-Barkarby under annat än högtrafik.

Kommunens svar: Nedmonteringen av linje 518 föreslås fortsätta. I januari togs helgtrafiken bort. Följden lär bli ett minskat resande på linjen vilket i förlängningen kan leda till förslag om ytterligare neddragningar. En sådan spiral måste motverkas. Åtgärden kan inte förordas.

Linje 541, Jakobsberg-Vällingby

Trafikförvaltningens förslag: Linjen övervägs reduceras till att få 15-minuterstrafik under hela dagen samt att turer som endast trafikerar delsträckan Vällingby-Växthusvägen tas bort. Alternativt får högtrafiken 7,5-minuterstrafik och övrig tid 15-minuterstrafik. Sträckan Jakobsberg-Barkarby övervägs också att tas bort.

Kommunens svar: Indragningar av extraturer på linje 541 i kombination med neddragningar på linje 518 lär ge ökad trängsel på kvarvarande turer. Förslagen försvagar integrationen mellan kommuner och stadsdelar markant, vilket går emot Trafikförsörjningsprogrammets och RUFSS mål om en sammanhållen region.

Sträckan Jakobsberg-Barkarby är visserligen parallellgående med pendeltåget men samtidigt finns också sju hållplatser däremellan som tappar förbindelser om trafiken dras in. Bland annat drabbas kommunens största privata arbetsgivare, SAAB med ca 1500 anställda, samt Veddesta handel, med bl.a. två livsmedelsaffärer, som ligger utmed sträckan.

Det är inte lämpligt att omflytta trafikanter till Barkarby station förrän omstigningsmöjligheterna där förbättrats avsevärt. I dagsläget är det lång och otillgänglig gångsträcka mellan pendeltågsstationen och bussterminalen.

Trafikering Barkarby

Trafikförvaltningens förslag: Genomföra en samverkansdialog med trafikutövare och kommunen under året för att samverka kring lång- och kortsiktiga trafikala frågor rörande Barkarbyområdet.

Kommunens svar: Detta låter som ett mycket bra och viktigt förslag.

Linje 543, Jakobsberg-Vällingby

Trafikförvaltningens förslag: Linjen övervägs att ses över vad gäller linjesträckningen genom Skälby.

Kommunens svar: Linje 543 fungerar som en snabbare förbindelse mellan Jakobsberg och Vällingby än linje 541. Ett sätt att ytterligare snabba på linjen är att låta den trafikera Österdalsvägen. Kommunen satsar på ökad framkomlighet för kollektivtrafiken genom att anlägga en bussgata mellan Österdalsvägen och Astronomivägen. Detta skulle dock innebära en försvagning av trafiken på Skälbyvägen något som skulle skapa ytterligare trängsel på linje 541.

544, Jakobsbergs station-Söderhöjden

Trafikförvaltningens förslag: Linjen föreslås få reducerad trafik från 7,5-minuterstrafik till 15-minuterstrafik.

Kommunens svar: Förändringen skulle innebära en halvering av turutbudet. Endast omkring 47 % av hushållen i de kommundelar som linjen trafikerar har tillgång till bil. Många är därmed helt beroende av en välutvecklad kollektivtrafik. Linje 544 är den enda linje som trafikerar Söderhöjden och är därför av stor vikt. För närvarande pågår ett detaljplanearbete för 600 nya bostäder i höjd med hållplats Söderhöjden. Att halvera trafikutbudet under hela trafikeringstiden blir ett hårt slag mot invånarna i denna kommundel med ett stort utanförskap och sänder fel signaler om hur landstinget ser på utvecklingen här.

Linje 546, Jakobsberg-Tensta

Trafikförvaltningens förslag: Linjen övervägs att läggas ned. Förslaget innebär att Tensta istället trafikeras av linje 561, Jakobsberg-Karolinska.

Kommunens svar: Förslaget innebär en kraftig neddragning av turutbudet mellan Viksjö och Jakobsberg. Förändringen kommer också att öka restiden mellan Karolinska och Jakobsberg vilket gör linje mindre attraktiv för arbetspendling. Kommunen ser negativt på förslaget.

Linje 549, Jakobsberg-Vega

Trafikförvaltningens förslag: Linjen behöver få förändrad linjesträckning på grund av att vändplatsen på Österdalsvägen rivs. Antingen vänder linje i cirkulationsplatsen mellan Växthusvägen och Blomsterkungsvägen eller så förlängs linjen till vändplatsen vid Backluraskolan.

Kommunens svar: Med kommunens satsning på kollektivtrafik genom byggandet av bussgatan mellan Österdalsvägen och Astronomivägen är det enligt kommunens syn uteslutet att linje 549 inte får ny målpunkt åt väster samt förbättrad turtäthet jämför med dagens utbud. Ett tidigare förslag har varit att förlänga linjen till Hässelby strand för att på så vis, utan byten, få en koppling mellan norra Skälby och tunnelbanans gröna linje. Att förlänga linjen till Backluraskolan ger sannolikt mycket liten resandenyttan för järfällaborna.

Ett alternativ kan vara att slå samman linje 549 med 543 förutsatt att turtätheten blir kvartstrafik i högrafik. Linjen förutsätts då gå via Österdalsvägen. Detta skulle i sin tur innebära en försvagning av trafiken på Skälbyvägen något som skulle skapa ytterligare trängsel på linje 541.

Linje 567, Jakobsberg-Barkarby-Sollentuna

Trafikförvaltningens förslag: Linjen övervägs få ny linjesträckning genom att ej längre trafikera Barkarby station. Vissa avgångar föreslås börja och sluta i Akalla.

Kommunens svar: Förslaget gillas. För att Säby kulle ska behålla kontakten med Jakobsberg föreslår kommunen att linjen istället trafikerar samma sträckning som idag mellan Jakobsberg och handelsplatsen. Samtliga hållplatslägen som idag finns anlagda kommer då också till nytta och endast ett nytt hållplatsläge utanför Max behöver tillskapas. Detta förslag ska ses i kombination med förslaget nedan om en ny linje i Barkarbystaden.

Ny linje Barkarbystaden

Trafikförvaltningens förslag: En ny linje i Barkarbystaden övervägs att inrättas mellan Ikea Barkarby och Barkarby station, via handelsplatsen och Stora torget i Barkarbystaden.

Kommunens svar: Förslaget gillas. Linje bör dock inte vända i den lilla cirkulationsplatsen vid hållplats Ikea Barkarby då denna inte klarar boggibuss samt att den trafikrörelsen försvåras under helger då köbildning är vanlig i cirkulationsplatsen. Kommunens förslag innebär istället att linjen fortsätter via Enköpingsvägen och Flyginfarten till Herrestavägen.

Pendeltågstrafiken

För pendeltågstrafiken föreslås inga förändringar i utbudet för nästa trafikeringsperiod. Däremot kommer arbeten med Mäljarbanan och inkopplingen av Citybanan att påverka pendeltågstrafiken med ett antal avstängningar av trafiken som följd.

Kommunens egna förslag till trafikförändringar

Till år 2016 drogs trafiken ner på 9 av 18 linjer i Järfälla. Med liggande förslag försvagas ytterligare tre linjer samt att vissa linjer som redan drabbats av neddragningar föreslås få ytterligare indragna turer. Järfälla kommun anser att de neddragningar som genomförts under 2016 ska återställas till nästa trafikeringsperiod med hänsyn till att Järfälla är en av Sveriges snabbast växande kommuner och för att främja ett hållbart resande. Järfälla kommun kräver också att en utvärdering görs av de neddragningar som gjorts. Utvärderingen bör bl.a. belysa resandeutveckling, trängsel på bussarna samt hur fördelningen mellan färdmedel förändrats efter neddragningarna.

Järfälla kommun föreslår att linje 554 får en ändrad sträckning via Barkarbystaden med stopp vid Stora torget. Busslinje 554 är en utpräglad pendlarlinje mellan Bro/Kungsängen och Kista. Linjen trafikerar även tre hållplatser på Enköpingsvägen i Kallhäll. Mellan Kallhäll och Kista centrum finns inga hållplatslägen för bussen. Kommunen föreslår att bussen kör av E18 i Trafikplats Barkarby och kör via Enköpingsvägen, Mustanggatan och Barkarbyvägen till Stora torget. Därefter kan bussen ta den nyligen anlagda vägen över fältet för vidare färd mot Kista centrum. Med ett stopp vid Stora torget kan boende i Upplands-Bro som arbetar i Barkarby handelsplats smidigt ta sig till jobbet samtidigt som Barkarbystadens invånare får en snabb förbindelse till Kista centrum. Sträckan bedöms också vara ca 200 m kortare än nuvarande sträckning.

Järfälla kommun har lagt ner mycket pengar på infrastruktur för att förse Barkarbystaden med god kollektivtrafik, främst genom en separat bussgata mitt i Barkarbyvägens sektion. Detta bör mötas upp med motsvarande satsning på kollektivtrafiken från landstingets sida.

Stombuss 178 behöver anpassas efter rådande situation gällande framkomlighet och upptagningsområden. Barkarbybron lider av låg framkomlighet, Veddesta centrum är under avveckling samtidigt som Barkarbystaden växer kraftigt. Här föreslås två alternativ.

Alternativ A innebär att linjen går som idag men gör ett stopp vid Barkarby station. Hållplatslägen finns redan med rätt kantstenshöjd i Veddestavägens kurva intill järnvägen. Att angöra stationen kommer sannolikt att öka restiden något men det kan vägas upp mot att Veddesta centrum fått en mindre betydelse som mål för handel än tidigare vilket troligtvis resulterat i färre och kortare stopp där.

Alternativ B innebär att linjen får en dragning via Barkarbystaden. På så vis undviks Barkarbybron som innebär en ovisshet för bussens tidhållning samt att Barkarbystaden trafikeras av stomtrafik även innan tunnelbanan tas i drift.

Linje 561 bör återgå till att trafikera Sergels torg såsom Trafikförvaltningen själva förespråkade i förra årets förslag till trafikförändringar (T16). Att trafikera Sergels torg har nu ansetts vara parallellgående trafik med pendeltågen. Detta påstående stämmer inte för annat än start- och slutpunkt. Linje 561 har främst fyllt funktionen som pendlarlinje för Viksjö till målpunkterna Järva krog, Frösunda, Haga norra, Norrtull samt Sveavägen och Sergels torg. Att linjen därutöver har en viss avlastande effekt på pendeltågen kan inte ses som annat än positivt.

Nattbusstrafiken mellan Stockholms city och Jakobsberg tar för lång tid. Restidsrelationen mellan pendeltåg och nattbuss är för Jakobsberg 2,45. För t.ex.

Sollentuna centrum är relationen 1,56. Ett sätt att undgå denna problematik är nattlig pendeltågstrafik. Detta förutsätter dock att viss lokalbussförsörjning finns ut till de kommundelar som inte täcks upp av pendeltågstrafiken. Samtidigt börjar Barkarbystadens storlek bli så stor att nattbusstrafik kan motiveras. Trafikförvaltningen bör överväga att strukturera om den nattliga trafiken både för att täcka upp nybyggnadsområden och för att förkorta restiden mellan Stockholms city och den regionala stadskärnan Barkarby-Jakobsberg.

I Sverigeförhandlingen framförde Järfälla kommun ett förslag om att inrätta en ringlinje inom den regionala kärnan Barkarby-Jakobsberg. Linjen skulle knyta samman stadsdelarna och målpunkterna Jakobsberg, Barkarby handelsplats, Barkarbystaden, Barkarby station och Veddesta. Sverigeförhandlingen valde att inte ta upp frågan eftersom inriktningen endast gällde spårbunden trafik. Järfälla kommun önskar höra Trafikförvaltningens syn på en sådan linje.

Barnkonsekvensanalys

Kollektivtrafiken är av stor betydelse för ungdomars rörlighet. Neddragningar i kollektivtrafiken drabbar således denna grupp särskilt hårt. Detta bekräftades vid Järfälla kommuns årliga barnhearing. På barnhearing får elever i årskurs 1-9 ställa frågor och framföra sina åsikter direkt till kommunens politiker och tjänstemän. På årets barnhearing lyftes just kollektivtrafiken. Bland annat lyfte Paul, 13 år som går på Mälarskolan:

”Vi funderar hur ni som beslutar om kollektivtrafiken tänker och varför ni har minskat antalet turer. Vi är beroende av bussarna för att kunna ta oss till skolan. Numer måste man gå upp extra tidigt för att bussarna går så sällan. Det här gör då bland annat att man får sova mindre. På kvällarna har man läxor att göra. Missar man en buss så kommer man riktigt försent.”

Vidare lyfte också Nadeen, 12 år från Fastebolskolan en annan för SL relevant synpunkt:

”När jag ska läsa på busstidtabellen som är vid vår skola så fattar jag inte vad det står. Jag vet att det finns hållplatser med elektroniska tidtabeller. Borde inte det finnas vid varje skola?”

En naturlig fundering blir då om den dynamiska realtidsinformationen som införts vid många hållplatser har föregåtts av en barnkonsekvensanalys.

Slutsatser

Det är fel väg att gå att dra ner på busstrafiken i en växande kommun och region. Järfälla kommun vidhåller därför att:

- Regionalt ansvarstagande gällande bostadsförsörjning bör rendera i ökad kollektivtrafik.
- Investeringar i infrastrukturen för ökad framkomlighet bör återspeglas i utvecklad och förbättrad kollektivtrafik.

Vidare anser Järfälla kommun att det är särskilt olämpligt att skära ned i busstrafiken när Mäljarbanan befinner sig i ett byggskede då systemet är extra sårbart och utsatt för störningar.

Mikael Rångeby
Bygg- och miljödirektör

Nina Karlsson
Avdelningschef kvalitet och
strategi

Beslutet ska skickas till

Diariet
Trafikförvaltningen, Stockholms läns landsting